

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118 0 Зуп 002431 21 Зуп
Бања Лука, 18.05.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Страхинје Турковића, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Божане Вулић, као чланова вијећа, у правној ствари подносилаца захтјева О.П. из Б.Л., А.Г. из Б.Л., М.Н. из Б.Л., Д.М. из Б.Л., Г.П. из Б.Л., Д.П. из Б.Л., и С.С., ради заштите слобода и права зајамчених Уставом Републике Српске, одлучујући о захтјеву О.П. за убрзање поступка пред Врховним судом Републике Српске у предмету број 11 0 У 024911 20 Увп, на сједници вијећа одржаној дана 18.05.2021. године донио је

РЈЕШЕЊЕ

Усваја се захтјев за убрзање поступка пред Врховним судом Републике Српске у предмету број 11 0 У 024911 20 Увп, те се:

-налаже поступајућем судији да у наведеном предмету донесе одлуку по захтјеву за ванредно преиспитивање, у року од 30 дана од дана улагања овог рјешења у наведени предмет,

-као и да, по истеку наведеног рока, у даљем року од 15 дана, о предузетим радњама достави писмену обавијест на број предмета овога суда 118 0 Зуп 002431 21 Зуп.

Образложење

Дана 07.05.2021. године подносилац захтјева О.П. је овоме суду поднио захтјев за убрзање поступка пред Врховним судом Републике Српске у предмету број 11 0 У 024911 20 Увп, односно за убрзање одлучивања по њиховом захтјеву за ванредно преиспитивање рјешења Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 024911 19 Уз од 17.12.2019. године. У захтјеву наводи да је прошло више од годину дана од подношења захтјева за ванредно преиспитивање судске одлуке, да о истом до данас није одлучено, иако је законом прописано хитно поступање у овој врсти предмета. Истиче да се ради о предмету од изузетног значаја за подносиоца захтјева, као и да се предметни поступак односи на „поступање полиције, полицијску репресију у виду кршења основних људских права у дужем временском периоду“. Предлаже да се усвоји захтјев за убрзање поступка пред Врховним судом Републике Српске и да се наложи доношење одлуке по захтјеву за ванредно преиспитивање судске одлуке у најкраћем року.

Прије доношења одлуке по захтјеву за убрзање поступка, сагласно одредби члана 9. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник Републике Српске“, бр. 99/20, даље: ЗЗП), прибављен је писмени извјештај од судије извјестиоца који је задужен предметом број 11 0 У 024911 20 Увп. У изјашњењу поступајући судија се,

између осталог, позива на кварталне планове за рјешавање старих предмета, те истиче да премете рјешава у складу са тим плановима.

Захтјев је основан.

Право на „суђење у разумном року“ је саставни елемент права на правично суђење садржано у одредби члана 6. став 1. Европске конвенције. Окончање поступка у разумном року је основно људско право које је везано за ефикасно спровођење правде код одлучивања „о грађанским правима и обавезама“ и о „кривичној оптужби“. Разуман рок је објективно потребно вријеме да се одлучи о неком праву или обавези и таква одлука изврши, односно да се утврди основаност кривичне оптужбе против некога.

Према стању списка предмета, предметни поступак је покренут дана 25.06.2019. године, подношењем захтјева за заштиту слобода и права појединаца зајамчених Уставом Републике Српске, против Д.Ћ., тадашњег директора полиције Републике Српске. Подносиоци захтјева наводе да је исти у односу на њих издао наређења у вези са полицијским овлашћењем - привремено ограничење слободе кретања, противно Закону о полицији и унутрашњим пословима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 57/16, 110/16 и 58/19), те да је предузимао друге незаконите радње све са циљем да се подносиоци захтјева спријече и ограниче у уживању њихових основних права и слобода зајамчених Уставом Републике Српске (право на слободу кретања, слобода мисли и опредељења, савјести и увјерења, као и јавног изражавања). Поступајући по том захтјеву Окружни суд у Бањој Луци је донио рјешење број број 11 0 У 024911 19 Уз од 17.12.2019. године, којим је захтјев одбио као неоснован.

Против наведеног рјешења, подносиоци захтјева су овоме суду дана 04.02.2020. године поднијели захтјев за ванредно преиспитивање судске одлуке, по којем захтјеву до данас није одлучено. Подносилац захтјева О.П. је поднио и више допуна захтјева за ванредно преиспитивање одлуке, са ургенцијама за поступање по захтјеву (30.09.2020., 23.11.2020., 11.12.2020., 17.12.2020. и 28.12.2020. године).

Одредбом члана 5. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник Републике Српске", бр. 99/20, даље: ЗЗП) је прописано да се у поступку одлучивања по захтјеву за убрзање поступка узимају у обзир слиједећи критерији: 1. сложеност предмета у чињеничном и правном смислу; 2. понашање суда и других републичких органа управе, органа јединица локалне самоуправе, јавних служби и других носилаца јавних овлашћења; 3. понашање подносиоца правног средства; 4. значај предмета за подносиоца правног средства.

У конкретном случају, ради се о предмету са више подносилаца захтјева, али се у захтјеву за заштиту слобода и права појединаца зајамчених Уставом Републике Српске сви позивају на исте чињенице, односно на исте догађаје у којима је, према наводима захтјева, дошло до кршења права. Код доношења одлуке, чије се ванредно преиспитивање тражи, од стране Окружног суда у Бањој Луци су, као подлога чињеничном утврђењу, цијењени докази (видео записи, прекршајни налози, службене забиљешке ПС Бања Лука), који нису преобимни. Окружни суд у Бањој Луци је одлуку донио позивом на одредбе Закона о полицији и унутрашњим пословима и Закона о јавном окупљању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08), као и на Одлуку СО Града Б.Л. број ... од 14.12.2011. године о одређивању простора за јавно окупљање.

Наведено је у прилог закључку, да се ради о чињенично и правно једноставнијем предмету.

Задатак је државе да поштује захтјеве из члана 6. став 1. Европске конвенције, укључујући и суђење у разумном року. Већи број нерјешених предмета, од којих се стари предмети рјешавају по старости иницијалног акта, у складу са плановима о рјешавању старих предмета, није оправдање за неактивност суда. Током предметног поступка нерјешавању предмета нема доприноса других учесника (нпр. неодржавање свједока позиву суда, вјештак није урадио налаз у остављеном року и друго).

Ни подносиоцу захтјева О.П., у конкретном случају, се не може ставити на терет да је својим понашањем допринио нерјешавању предмета, чак и кад се има у виду чињеница да је у више наврата допуњавао захтјев за ванредно преиспитивање одлуке (што у суштини не утиче на сложеност предмета).

За подносиоца захтјева је од изузетног значаја заштита права зајамчених Уставом Републике Српске, за која тврди да су повријеђена, јер се ради о основним људским правима.

Поред тога, поступак у овом предмету је хитне природе, сагласно одредби члана 59. Закона о управним споровима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 109/05 и 63/11). Приоритет у рјешавању овог предмета постоји и због навода из захтјева за заштиту права, да је до повреде права чија заштита се тражи дошло усљед полицијске тортуре.

Оцјеном наведених критерија, те имајући у виду да се ради о приоритетном предмету, произлази, да поступак у предмету број 11 0 У 024911 20 Увп неоправдано дуго траје, односно да дужина поступка за одлучивање по захтјеву за ванредно преиспитивање судске одлуке (од 04.02.2020. године па до данас) није разумна. Дужина овог поступка поготово није разумна кад се има у виду датум подношења захтјева за заштиту слобода и права појединаца зајамчених Уставом Републике Српске (25.06.2019. године).

Због наведеног, овај суд је примјеном одредаба члана 17. став 1. и 2. и 4. ЗЗП, у вези са одредбом члана 6. став 3. истог закона, поступајући по захтјеву О.П. за убрзање поступка у предмету овога суда број 11 0 У 024911 20 Увп, одлучио као у изреци.

Предсједник вијећа
Страхиња Ђурковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић